

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΚΡΙΤΙΚΟΣ!

ΜΙΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΚΡΙΤΙΚΗ!

Ο χ. ΠΕΡΙΕΡΓΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Όπως; έτυχε νά αναφαγώ μὲ μίαν ζήτησιν περὶ Ζωγραφικῆς εἰς τὴν «'Ακρόπολιν» ἡ ὅποια ἐκινδύνευσε νά περάσῃ διὰ κριτική, οὐκ κινδυνεύσω τώρα εἰς τὰ σωστά, καλούμενες νά βάλω τὴν μύτην μου καὶ ἔσω, νά περάσω διὰ Κριτικός; Καὶ ἐπειδὴ καὶ ἡ ἴδεα μὲ τρελαίνεται, δὲν εἰξέρω καὶ ἕγω τὸ διετί, ἀλλαγὴ νά δηλώσω, διτι κάθε ἄλλο εἶμαι ἕγω παρὰ Κριτικός. Σωστής Ελλήνη, εἰσθανομαι κάθε εἰδικότητα σὰν ζυγόν. Καὶ μισθίσαι ὑπέρ πάντα ἔλλος, Ελλήνη, οὐ, ἡ εἰδικότης ποῦ περνᾷ ὅλους; τοὺς ἐπιγείους, κόσμους, παθημάτους; καὶ ζωντανούς; καὶ πηγαίνεις ὅσον πηγαίνεις ἡ Τίταν. Λανάγκη νά δηλώσω, διτι ἔσω θά φαίνωμαι καὶ ἔσω καὶ ἄλλο, κρίνων πρόσωπα, πράγματα, ἴδεια, διτι σκοπός μου δὲν εἴναι ἡ κρίσις αὐτὴ καθ' ἐκυρωτήν. Ή άνάλυσις κύτῶν αὐτή, εἴναι ἀνεγκαστική, δίσδας ἐπό τὰ πράγματα, τὰ ὅπεις μου χρησιμεύσουν διὰ τὸν τελικόν μου σκοπόν. Καὶ κάθε γραμμή ἴδιακή μου ποῦ δὲν εἴναι ἄσμα καὶ μουσική, λύπη καὶ γέλως, ἔχει σκοπὸν τὴν άναλυσιν τοῦ Ελλήνος, τὸν φωτισμὸν τῶν ἔλλ. ζητημάτων ὅλων. Διότι καίσμαι ἀπό ἕνα πόθεν ἀνίσταντον, χυσίματες ἀπλέτου φωτός ἀπό τὸ ἴδιον μας, εἰς τὴν πορείαν τῶν αὔρικων Ελλήνων. Διότι ἕγω πιστεύω ἀκριβῶς ταῦτα, διτι θά γεννηθῇ μοιρίων, νέος κόσμος ἀλλαγητικός, μολονότι: ἐπίσης ἀκριβῶς πιστεύω, διτι δὲν θά ἔσω αὐτα τὸ «'Αλφα, πράγμα ποῦ μου είναι ἀδιάφορον, κόσμος διὰ τὸν ὅποιον εἴμιθα πλατημένοι καὶ τὸν ὅποιον ἕγω βλέπω καθερά σὰν πράγμα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἴναι ἡ δουλειά μου, ὁ σκοπός μου, ἡ κρίσις αὐτὴ καθ' ἐκυρωτήν, εἰς τὰς ζητήσεις αὐτές, ποῦ περνῶ μόνον ἀπό τὸ σήμερον διὰ νά πάω εἰς τὸ αὔριον, τὸ ἄλλ. αὔριον, ποῦ μι ἀνθεσφίρει περιστερον ἀπό δ. τι: βλέπω, ἀπό τὴν ζωὴν μου αὐτὴν, ἀπό κάθε κολοκυνθέντον Ήγκι, ἔχω ἐνώπιον μου μόνον τὰ πράγματα καὶ βλέπω μόναν τὴν ἴζεται, τὴν ὅπειαν ἀκριβῶς χωρίς, κολακείχν, χωρίς κανένα συγγρισμόν. Καὶ μολονότι ἡ ἴδεα αὐτὴ εἴναι δουλειώμανη δισας ὥρας τὸ ήμερονύκτιον δύναται νά συλληγίζεται καὶ νά διενοήται ἀνθρώπου περιστικὸν μυαλό, τὴν ἐκφράζω ἀσυλληγίστα. Διότι βιάζομαι, βιάζομαι ριθερό νά τελειώσω ταχύτατα, νά φύω, νά εύρεθω ὀλόκληρος; εἰς τὸν ἴδιον μου κόσμον—μόνον Ηλίους Ιουλίου ἀκόμη—πετού θίλω νά δημιουργήσω, ἔχων ὅπως; καθητικός τὴν λέξια μου καὶ ἔγω. Καὶ μὲ πιάνει φίγος βλέπων, πόσα πελλάξ θίλω, καὶ συλληγίζομενος διτι δέσο ποῦ νά ἀλευθερωθῶ διὰ νά δοθῶ εἰς τὸν ἴδιον μου κόσμο. Θά ἔχη περικορή ἡ νεότητη, δηλαδὴ ἔγω, καὶ τότε βάλε του φίγανη.—Τι θα είπε, έγω ἔπειτα,—σταν ἐρχομε

νὰ χορεύῃ τὸ δόντι, κάθου νὰ ἀντιγράφῃς τὰ φιλέματα τῆς ζωῆς. ὅταν θα σε πονεῖ ἡ μηση, κάθου νὰ ζωγραφίζῃς πῶς ἐλυγίζετο ἡ μίση, τοῦ ἱροβιουσοῦ σου. Κροκεῖς τὸν ἥλιον, μὲ τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν δύναμιν ἀναδιπλουμένου κύριοτος. Καὶ μὲ φιλεῖς ώραῖς μάτια, διότι ἔπειτα χαῖρε δύναμις ὑφασμοῦ ὑπερπεριφρίνων πάπιαν—τοὺς τὸ ἐπήραμεν τὸ ὑπερπέραν ἐμεῖς, οἱ καθηρεύεντες; — Καὶ εἰς τότε μάτια μάτια—ποῦ εἶνε Ζήτημα — κάθου νὰ ἔξηγης διτὶ ἀντιγράφῃς τὰ φιλέματα τῆς ζωῆς τοῦ περασμένου αἰώνος. Καὶ κάθου νὰ ἔξηγης, εἰς ὅποιον ἔχει ἀπέθαστο νὰ εἴπεις, διτὶ ἐνῶ σὺ ἔχεις ρευματισμούς, σὲ ἐνδιαφίρεις νὰ κάρης; Ἀραιότερον λοι γλυκύτερον τὸ φίλημα ἀγθρώπων ποῦ σὲν ἐγγνήθησαι ἀκόμη! «Προτίς δουλεια! Καὶ βιάζομαι διότι φοβοῦμαι, μήπως ὁ Θάνατος μὲ δῆλη τὴν φύκτην ποῦ τοῦ ἔγειρε—ίσως ἀπὸ φόδον κάθε ἐνδεχομένου ὅπως ὁ Ἑλλην τοῦ Ἅγιου του—καὶ μὲ δῆλα τὰ φιλοφρονήματα ποῦ τοῦ κάρμνω κάθε στιγμὴν, μήπως ὑπὸ μερρήν καρημίδιον ή καθητής ἔργαλείου μοσι κόψῃ τὸν ἄερα καὶ μείνουν δῆλα χαρτιά διὰ προσέναρα καὶ εὐλαβῆς πόθος. «Αχ! ἀλήθεια πότε θὰ ἔλθῃ ἔκεινη ἡ ἡμέρα, ποῦ ἀλευθερώμενες ποντίς; ἀπὸ δῆλα τὰ διανοητικὰ καθήκοντα, πρὸς τὴν λυπημένην καλλονήν τοῦ περιέσθετον τούτου, θὰ δοθῇ ὀλόκληρος εἰς τὸν ιδικὸν του κόσμουν. Ἀπό τί λέσπην λοι δῆλη, καὶ πραγματικότητα, ἀπὸ τί συναισθήματα, πράγματα καὶ θείματα καὶ δράματα ποὺ πρέπει νὰ περάσῃ κανεῖς, διὰ νὰ πάῃ εἰς ἕνα κόσμον ἀνώτερον! «Ἄλλοι καὶ τὶ ώραῖα νὰ μὴν ὑπάρχει ἐκεῖ, οὔτε γῆ, οὔτε θάλασσα, οὔτε βουνό, οὔτε ζένερο, οὔτε Τριανταφυλλάκος, οὔτε Ψυχάρης, οὔτε Μιστριάτης, οὔτε ἴκλευσίς, οὔτε ἀνθρωποί, οὔτε πουλί, οὔτε ἄνθος, οὔτε ἄρματα, οὔτε γραμμή, οὔτε ἡγείς, οὔτε χρῶμα καὶ νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν τίποτε νὰ γεννηθῇ καὶ νὰ τὰ ἔγραισηγές λενείς δῆλα μόνος του ὅπως τὰ θέλει! «Ἄλλα μίχ φωνή βαθυτάτη, ποῦ ἔργετοι ὑπὸ τὸ χῶμα ποῦ ἔχει τοὺς κοιμισμένους, ἢ ἀπὸ τὸ χῶμα ποῦ ἔχει τὰ χρώματα, ἢ ἀπὸ τὸ χῶμα ποῦ εἶμαι—φαίνεται—ἢ ἀπὸ κάθε τι ἄλλο χῶμα, δῆλη, πνεύμα ή πολεμίθη, μοὺ λέγει αὐστηρότατα καὶ σιγαλά, ἀλλὰ μὲ δύναμιν ποῦ μὲ φεύγει καὶ μεῖνεισθεῖς πάντατε τὴν διάθεσιν κάθε γραφικοῦ τρελλοπεριπάτου, «κάθεις φρόνιμος, δέ, ἔλθειν ἀλέρητη ὥρα». «Αχ! ἀλήθεια τὶ θεότρελλον κόσμον ἔγειρε νὰ σᾶς δέσει. «Ἄλλα καὶ φαίνεται διτὶ δῆλα τὰ ἄλλα, θὰ προφθισθεῖν ὅπως ὅπως νὰ γίνουν, διτὸς εὔτοις καὶ φεύγειν μήπως καρμίλαν ώραν πλευριτώμεττες, τὸν βάλω καὶ εὔτοις ἀμπρίς καὶ σᾶς δέσει κουρέλια ὅπως αὐτὰ ἔδω καὶ κάθε ἄλλα ἀλλού, ἀντὶ νὰ σᾶς καλίσω εἰς πανθεσίαν μόσχου σιτευτοῦ. Καὶ τότε μείνει εἰς τὰ σωστά πόθος αἰλαβῆς. Δι: Ὁ (διατί ὅχι καὶ ἔνα μικρόνιον ὑπερκαθηρεύον);, ἐκφράζω τὸν πόθον εὐτὸν ἔδω, παρουσιάζω μόνος μου τὸν ἔσαυτόν μου εἰς τοὺς ἀναγνώστας—καὶ ἵπεράνως ὑπεργενεριάνος νὰ εἶμαι φυλόφρων—παρουσιάζων τὸν ἄσρυον εὐτὸν ἀνθρώπουν αὐτὸν Νεπίθεαρχοτήν τοῦ «Γυμητοῦ» ὅπως τὸν εἶπε ἔνας ποῦ τὸν ἡρώτηρεν: «Μὰ τὶ δουλειά κάρηνεις τέλος πάγτων ὁ ἀνθρώπος αὐτός;» εἰς τὸν τόπον καὶ τὸ χρόνον, δηλω τὸ διενεισθεῖς μὲ ἔρωτα καὶ ἄστειον λόγας χαρᾶς καὶ δοματα κάλλους καὶ εἰρητώνεσθαι (εἰς τὸ

κόκκαλα διὰ τὴν κεινὴν ζωὴν, δὲν ἔχει κανένα δυνατὸν καὶ δὲν ἀποτελεῖ ὄντότητα, διὰ τοὺς μαγνητίζοντες τὰ σίκεπτά του ἄλλου. Καὶ τώρα παρακαλῶ τοὺς ἀνθραγινώστας, νὰ μὴ γυρίζουν τὰ φύλλα ὅταν μὲ συναντοῦν, μί τὴν ιδέαν δὲ τὸ λέγον ἀνοησίας παρὰ κάτω, διότι δὲν παρουσιάζομαι μὲ τὴν θωρακοφόρον, καρυθίσιον ἐπεβόλη Σοφίαν. Τοὺς βίβαιῶ, δὲτι εἴμαι ὁ φρονιμώτερος τῶν ἀνθρώπων καὶ σιδηρὸς δέσον πέρνει εἰς τὰ ζητήματα τὰ τόσα ποῦ μᾶς τριλλαίουν, καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ τὰ διατάξουν, μὲ προσεχῆν ἵστην μὲ κάθε τι ἄλλο ἄλλου, διότι δὲν εἶναι ἐπὶ τέλους ἡ γκληματικότητας, δὲτι ἔτυχε νὰ ἔχῃ κανεὶς μακρυνόν συγγένειαν μὲ τὸν θείον τεῦχον. Νιρβάνα τὸν κ. Ἀσσφόν, καὶ διότι εἶναι κρίμα νὰ κάμνω τὸν κόπον ἕδεικτο.

(ἀκελευθερία)

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΖΟΛΑ

**ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΡΩΣΣΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ
ΣΕΜΕΙΝΤΚΟΦΣΚΗ**

Μετάφρασης Π. Α. ΛΞΙΩΤΗ

I

Ἡ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Αίμιλίου Ζολᾶ εἰδήσις μὲταξὺ τοῦ Μοντρέ τῆς Γενεύης. Κατὰ τὸ γεῦμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, κάποιος "Ἄγγελος" ἐστραφῆ πρὸς ἓνα δημίου Γάλλων μὲ τὰς λέξεις: «Σεῖ; ἔχετε πάθος ἰδιωτικόν· ἐπιθυμῶν μ' αὐτὸν νὰ ἀκρράσῃ συμπαθεῖαν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἡν ἡ Γαλλία ὑπέστη. Οἱ γάλλοι δμωἱ, δχι μόνον δὲν ηγχαριστησαν τὸν ἄγγελον, ἀλλὰ καὶ παρετήρησαν· «ἄγνωστον εἶναι τι ἐπικρατεῖ εἰς τὴν δράσιν τοῦ Ζολᾶ· τὸ καλόν ἢ τὸ κακόν· ίσως νὰ ὑπάρχῃ κακὸν περισσότερον».

Ἡτο μία πολὺ ἀπότομος ἀπόφασις ἐπὶ τῆς δράσεως τοῦ Ζολᾶ, ἀλλ' ὅμιλογουμένως εἰς αὐτὴν ἐνυπάρχει δόσις ἀληθίας. Ήπει τοῦ ταλάντου τοῦ Ζολᾶ δὲν δῆ συζητήσῃ κανεὶς· ἡτο δυνατός συγγραφεὺς. Δέν πιστεῖν νὰ ὑπάρχῃ ἤργον του, εἰς τὸ ὄποιον νὰ μὴν εὑρίσκωνται ώραικι τινὲς σελίδες, οὐχ ἡττον οἱ γάλλοι ἀκείνοι ήμποροῦσαν νὰ εἰποῦν μὲ κάθε δίκαιεν, δὲτι ὁ Ζολᾶς ἔβλαψε τὴν πατρίδα του, ἀλλὰ καὶ ήμεις δικαιούμεθα νὰ προσθίσωμεν· δχι τὴν Γαλλίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλας χώρας.

Εἰς τὶ δὲ συνιστάται ἡ βλέβη αὐτῆ; · Αποδίδεντες τὸν ὄριλόμενον φόρον εἰς τὴν εὐρυίαν τοῦ Ζολᾶ, θὰ πρεσπαθήσωμεν νὰ διαφωτίσωμεν καὶ τὸ μέρος; αὐτὸ τῆς δράσεως του.

Τὸ καλόν καὶ τὸ κακόν εἶναι ἔννοιαι αἰσθητικαῖ. Συνιπάντως, ἐφαρμοζόμεναι αὕτη